

**COMMUNITY PARTICIPATION FOR PREVENTION AND
CONTROL OF DENGUE HEMORRHAGIC FEVER,
PROMMANEE SUB-DISTRICT MUEANG DISTRICT,
NAKHON NAYOK PROVINCE**

ANCHALEE CHAIMONGKOL

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2007**

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ตำบลพรหมณี อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
(COMMUNITY PARTICIPATION FOR PREVENTION AND CONTROL OF DENGUE HEMORRHAGIC
FEVER, PROMMANEE SUB-DISTRICT MUEANG DISTRICT, NAKHON NAYOK PROVINCE)

อัญชลี ชัยมงคล 4736296 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขภาพและพฤติกรรมศาสตร์

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : นิตศน์ ศิริโชติรัตน์, Dr. P.H., นีรัตน์ อิมามิ, Ph.D., ดุสิต สุจิรารัตน์, M.Sc.,
วิจิตร พุ่งล้ำดา, M.D. Dr. P.H.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผล
การจัดกิจกรรมสุขภาพ ที่ประยุกต์ใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ
ร่วมกับการสร้างพลัง มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก โดยอาศัยการมี
ส่วนร่วมของชุมชน หมู่ที่ 12 บ้านหนองแสนตอ ตำบลพรหมณี อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก กลุ่มตัวอย่าง
ประกอบด้วยตัวแทนหมู่บ้านจำนวน 36 คน และตัวแทนครัวเรือนจำนวน 320 คน ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย 16
สัปดาห์ แบ่งการจัดกิจกรรมสุขภาพเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกเป็นการอบรมพัฒนาศักยภาพตัวแทนหมู่บ้าน เพื่อจัดตั้ง
เป็นแกนนำในการดำเนินกิจกรรมในชุมชน ช่วงที่ 2 เป็นการดำเนินกิจกรรมการป้องกันและควบคุมโรค
ไข้เลือดออกในชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ บันทึกกิจกรรม และแบบสำรวจดัชนีความชุกชุม
ของลูกน้ำยุงลาย ก่อนการวิจัยและหลังการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละและส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบทางสถิติด้วย Paired Samples t- test, Mcnemar – test และ Chi-square

ผลการวิจัย พบว่า ภายหลังจากทดลอง กลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ การ
รับรู้โอกาสเสี่ยงและความรุนแรงของโรค ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และพฤติกรรมป้องกัน
และควบคุมโรคไข้เลือดออก ในครัวเรือน เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P\text{-value} < 0.001$ แสดงให้เห็นว่า ผลการวิจัยดังกล่าว ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ทำให้เกิดการเรียนรู้และ
เกิดการพัฒนาศักยภาพ ของตัวแทนหมู่บ้าน ตัวแทนครัวเรือนและประชาชนในชุมชน ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรม ในด้านการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของชุมชน ไปในทางที่ดีขึ้น การศึกษาครั้งนี้ สามารถ
นำไปใช้เป็นแนวทางการวางแผนการดำเนินงาน ในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแบบมีส่วนร่วม ใน
พื้นที่อื่นๆ ที่มีสภาพใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับพื้นที่ที่มีลักษณะ และสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน ควรมี
การศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อจะทำให้การวางแผนและการกำหนดกิจกรรม สอดคล้องกับสภาพปัญหา ช่วยให้การ
ดำเนินงานเกิดประสิทธิผล และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

COMMUNITY PARTICIPATION FOR PREVENTION AND CONTROL OF DENGUE
HEMORRHAGIC FEVER, PROMMANEE SUB-DISTRICT MUEANG DISTRICT, NAKHON
NAYOK PROVINCE

ANCHALEE CHAIMONGKOL 4736296 PHPH/M

M. Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES

THESIS ADVISORS : NITHAT SIRICHOTIRATANA, Dr. P.H., NIRAT IMAMEE, Ph.D.,

DUSIT SUJIRARAT, M.Sc., WIJITR FUNGLADDA, M.D. Dr .P.H.

Abstract

The objective of this Quasi –Experimental research was to study the effectiveness of a health education program, by applying community participation concepts, the Health Belief Model and empowerment, as guidelines. This study employed community participation in Village Number 12 Nongsantoh Village, Prommanee sub-district, Mueang District, Nakhon Nayok Province. Sample groups of 36 people each represented each group of village zones, and 320 people represented families. The duration of this study was 16 weeks, divided into 2 phases. The first phase concerned training the community zone representatives, to be the core group in leading community activities. The second phase involved activities for DHF prevention and control, data collection using interview forms, recording activities of the representatives and studying and surveying indicators of mosquito larvae prevalence, before and after. Data analysis employed frequencies, mean, percentage, standard deviation, Paired Samples t-test, McNemar test and Chi-square

Research results indicated that after the experiment, the sample group had a higher score than before the experiment, on knowledge, perceived susceptibility and severity, self-efficacy expectation, and behavioral practices in prevention and control. The mean scores of changes were statistically significant at $p\text{-value} < 0.001$. This indicated that results of the research came from community participation, which enabled the learning process and skills development of the group of community zone representatives, and household representatives. These caused changes in DHF preventive and control behaviors. This research study can be used as a guideline for other areas where there are problems with DHF. For other areas with different environments, there should be additional studies in order for effective planning and better results.

KEY WORDS : COMMUNITY PARTICIPATION / DHF PREVENTION AND CONTROL

115 p.